

EXPONÁTY VÝSTAVA NTM JAK SE MĚŘÍ SVĚT

Sextant Josta Bürgiho byl vyroben kolem roku 1600. Tento nejpřesnější přístroj z doby před vynálezem dalekohledu měřil úhlové vzdálenosti hvězd. Pochází z dílny Josta Bürgiho v Praze, hodináře a mechanika na dvoře Rudolfa II. Pozoroval s ním i slavný Johannes Kepler, autor zákonů o pohybu planet. Dnes je tento sextant národní kulturní památkou. Sbírka NTM.



Renesanční teodolit Heinricha Stolle pochází z doby kolem roku 1610. Je to jeden z nejstarších dochovaných teodolitů na světě vedle dvou Habermelových „pražských“ teodolitů z konce 16. století. Kromě hlavní funkce měření vodorovných a svislých úhlů, sloužil k výpočtu goniometrických funkcí (sinus, cosinus, tangens, secans). A také jako sluneční hodiny. Teodolit vyrobil Heinrich Stolle, pražský hodinář na dvoře císaře Rudolfa II. a společník Josta Bürgiho. *Sbírka NTM.*



Napoleonův zrcadlový sextant sestrojil Matthew Berge z Londýna kolem roku 1800. Díky uložení ve stativu s třínožkou tvoří neobvyklý a unikátní komplet. Sextant byl majetkem císaře Napoleona I. Jeho topografická kancelář byla vybavena kresličskými potřebami a měřickými přístroji, které se však při tažení v Německu v roce 1813 ztratily. Sextant získal jako válečnou kořist ruský důstojník, od něhož byl zakoupen českými stavy pro pražskou polytechniku. Roku 1976 byl jako součást rozsáhlé sbírky přístrojů předán do NTM. *Sbírka NTM.*



Cirkumzenitál je původní český přístroj na současné měření zeměpisné délky a šířky metodou pozorování stejných výšek hvězdy nad obzorem. Vyvinuli jej prof. František Nušl, ředitel hvězdárny na Ondřejově u Prahy, a její zakladatel Josef Jan Frič, majitel továrny na přesné přístroje. Jejich nejslavnější třetí model byl vyroben v roce 1922 po více než dvaceti letech vývoje. Jedná se také o náš nejvýznamnější astronomicko-geodetický přístroj 20. století. *Na výstavu zapůjčil Astronomický ústav AV ČR.*

